

Absentisme: la campanya patronal contra els treballadors malalts

Les associacions patronals estan en campanya contra l'absentisme, davant el 80% en les absències a la feina en deu anys. Per exemple, el Cercle d'Empresaris ha parlat d' "un fort augment de l'absentisme laboral a Espanya després de la pandèmia", a causa, segons aquesta organització empresarial, a l'augment de les absències per malaltia, accident o incapacitat temporal (baixes laborals). Han denunciat que aquesta situació "té ja dimensions econòmiques (pèrdua de producció associada a les baixes per incapacitat temporal ascendeix al 5,4% de PIB), socials i ètiques preocupants", per la qual cosa reclamen "un acord nacional que involucri administracions públiques, empreses i agents socials per frenar aquest fenomen". Aquesta organització deixa clares les seves intencions: implicar els sindicats i el govern en la "lluita contra l'absentisme".

Cal deixar clar un fet, per començar: a Espanya, les baixes laborals no les decideix el treballador, les signa un metge, i corresponen a una impossibilitat de treballar com a conseqüència d'una malaltia o a una prescripció de repòs com a part del tractament de la mateixa.

La campanya

Les associacions patronals porten anys arremetent contra l'absentisme. Un terme amb el qual es refereixen a tota absència a la feina, ja sigui per malaltia, per permisos legals o per absències voluntàries sense justificació (tot i que aquestes últimes són un percentatge molt petit, ja que són sancionables per l'ocupador). El vicepresident de la patronal, Lorenzo Amor, arremet contra els treballadors malalts i parla de "baixances".

La patronal i les mútues parlen d'una enorme despesa de les empreses en baixes laborals (recordem que les empreses paguen el salari del 4t al 15è dia de baixa per llei i, en alguns casos, el

conveni col·lectiu regula el pagament, també dels tres primers dies de baixa, que per llei no es paguen). Parlen d'una despesa d'entre 14.000 i 81.000 milions, però el Banc d'Espanya, partint de dades de l'Enquesta Trimestral de Cost Laboral, estableix el cost directe empresarial de prestació per IT en 4.613 milions.

El seu objectiu és augmentar el paper de les mútues patronals en la gestió de les baixes de les baixes laborals (especialment les degudes a trastorns musculoesquelètics i a Salut Mental) i forçar un acord que impliqui sindicats i govern. No obstant això, la durada mitjana de les baixes per malaltia comuna, controlada pels metges d'A. Primària (39,2 dies) és menor que la de l'IT per malaltia professional, controlada pels metges de les mútues (45,2 dies).

Els fets

El 2017, amb una població ocupada de 18 milions de persones es van registrar 4,7 milions de processos de baixes laborals entre els treballadors. Vuit anys després, el 2024, amb 21,8 milions d'ocupats, hi va haver 8,6 milions d'aquestes baixes (conegudes tècnicament com a incapacitat temporal), pràcticament el doble. Mentre que el nombre de treballadors va créixer un 19% en aquest període, els processos de baixa es van disparar un 83%. Tot i això, CCOO explica que, almenys, 2/3 de l'increment de la despesa pública en IT s'expliquen per l'augment de l'empitjorament, les bases de cotització i en envelliment de la població treballadora. L'Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal (Airef) ha elaborat un informe sobre la despesa pública en incapacitat temporal, segons el qual, el 2017 es van comptabilitzar 21,4 processos mitjans al mes enfront de 34 el 2024, gairebé un 60% més.

L'Airef parla d'una "deficiència estructural": qui reconeix el dret a la baixa no

és qui la paga: els metges d'atenció primària —dependents de les comunitats autònomes— decideixen l'inici i la fi, mentre la Seguretat Social i les empreses assumeixen el cost. Per a l'Airef l'important és només la repercussió econòmica de les baixes laborals, no la salut de les persones treballadores. Per al metge de família, la baixa és o part del tractament, o la certificació d'una incapacitat de l'assalariat per treballar. A més, el catedràtic de Dret del Treball i Seguretat Social de la Universitat de Sevilla Jesús Cruz Villalón recorda que aquesta divisió de tasques no és nova, per la qual cosa no podria explicar el fort increment de l'allargament dels processos. Villalón apunta a l' "enorme deteriorament de la sanitat pública" com una de les principals causes del fenomen, si no la principal.

La mateixa Airef constata la relació entre l'augment de les llistes d'espera i el de la durada mitjana de les baixes, que passa de 40 a 46 dies entre el 2017 i el 2024. Les persones en llistes quirúrgiques puguen de 13 a 18 per cada 1.000 habitants i els pendents d'especialista o proves augmenten de 62 a 100, segons xifres del Ministeri de Sanitat incloses en l'informe *Evolució de les baixes per incapacitat temporal a Espanya 2013-2025*, elaborat per la patronal catalana de pimes Pimec.

A això cal sumar les demores de cita en Atenció Primària.

Moltes de les baixes que s'atribueixen a contingències comunes són, en realitat, accidents laborals o malalties professionals no admeses per les mútues, que es recolzen en la redacció de l'article 156 de la Llei general de Seguretat Social, que estableix que només es consideren malalties professionals o accidents laborals les que "contregui el treballador amb motiu de la realització del seu treball, sempre que es provi que a la malaltia va tenir per causa exclusiva l'execució del mateix". El que exclou tota malaltia en què el tre-

Per subscriure't a la Carta Setmanal del POSI

Si no la reps, et convidem que la rebes cada setmana. Si la reps, et proposem que subscriguis altres companys i companyes a qui els pugui interessar. L'elaboració i tramesa d'aquesta Carta suposa algunes despeses. El POSI, que l'edita, no rep ni demana subvencions. La nostra activitat i publicacions són finançades exclusivament per treballadors i treballadores. Et demanem un suport de 5 euros (o més, si vols) a l'any per donar suport a la publicació d'aquesta Carta Setmanal. El nostre compte a La Caixa és ES53 2100 2812 51 0200071314 (indicant suport Carta Setmanal)

Per rebre la Carta envia un correu a info@posicuarta.org
Contacta a través de <http://posicuarta.org/cartasblog/contacto>

ball tingui una important, però no exclusiva, relació de causalitat.

Més durada de les baixes en els més grans.

Als problemes d'una sanitat saturada cal sumar altres dos fenòmens relacionats amb l'edat. L'edat mitjana dels ocupats a Espanya era de 41 anys el 2015 i ha pujat a 43 deu anys després. Una conseqüència del retard de l'edat de jubilació a 67 anys, que cal derogar com més aviat millor. Aquest envelliment de les plantilles suposa, sobretot, un augment de la durada de les baixes. Segons l'Airef els treballadors de 55 a 65 anys presenten menys baixes (29,7 per cada 1.000 afiliats) que els joves (41,1). Però romanen de baixa molt més temps (79 dies enfront de 46), per la qual cosa l'envelliment incrementa la despesa sobretot per durada i no per nombre de processos. Dit això, la durada de les baixes també ha augmentat de mitjana, de 41 dies el 2017 a 46 el 2024. I, a més entre el 7% i el 25% de les baixes, segons l'informe que es consulti, es concentren en la meitat dels treballadors.

Darrere d'aquest augment en la durada de les baixes hi ha també el fort increment dels processos per trastorns mentals, la incidència dels quals creix un 80% entre el 2017 i el 2024, segons l'Airef. I això afecta especialment els joves. Després de les malalties musculoesquelètiques i respiratòries, són la tercera causa en incidència i la primera en menors de 30 anys. La durada mitjana d'aquests processos està entre les més altes i dura prop de 100 dies. Els treballadors de 25 a 35 anys registren 41,1 processos per cada 1.000 afiliats enfront de 24 en majors de 55, segons les dades d'AMAT. Un informe de CCOO recorda que els problemes de salut mental han crescut realment, i que Espanya és líder mundial en consum de benzodiacepins i el tercer país de la UE en consum d'antidepressius, i reclama un augment dels recursos dels serveis públics de salut

mental

Les propostes d'Airef i Patronal

Per a l'Airef i les patronals, la qüestió fonamental és la pèrdua de beneficis de les empreses per les baixes. Per a ells, l'assalariat s'ha d'incorporar conte abans a la feina o, fins i tot, anar a treballar malalt. Les mútues –que són associacions patronals- també s'esforcen per no reconèixer el caràcter d'accident o malaltia laboral d'una baixa i per retornar a l'assalariat a la feina com més aviat millor.

En el diàleg social, patronal, sindicats i govern van aprovar la possibilitat que les mútues atenguessin amb els seus propis mitjans totes les malalties musculoesquelètiques dels treballadors en actiu, per saltar-se les llistes d'espera de la sanitat pública. Una proposta injusta, que posa per sobre la prioritat de "reparació" de la mà d'obra perquè torni a crear plusvàlua per al patró, mentre que els jubilats, els aturats o els estudiants s'han d'aguantar el dolor i la incapacitat en la llista d'espera. Diverses Comunitats autònomes han signat ja acords amb les mútues, però el sistema no acaba d'arrencar.

La Seguretat Social ha obert una taula amb patronal i sindicats on negocien qüestions com la incorporació progressiva de la baixa al treball o la intervenció més primerenca de l'INSS en el control dels processos, com demanda la patronal. A més, moltes empreses han començat a intentar retallar els complements salarials als treballadors de baixa en les negociacions dels convenis. I l'Airef, per la seva banda, reclama, entre altres coses, una major intervenció de les empreses en la gestió de les baixes i una major interconnexió entre tots els agents implicats, per la qual els metges rebin més informació sobre les circumstàncies laborals dels treballadors i les seves empreses. "Si em donen aquesta informació, me n'aïllaré", conclou un metge de família, qui argumenta que les seves decisions han de ser estrictament clíniques.

L'Airef també proposa enfortir les capacitats de l'INSS per al control i seguiment primerenc de la IT. No obstant això, la inspecció mèdica de l'INSS ja té facultats per citar qualsevol treballador en qualsevol moment de la seva baixa laboral, si bé és cert que les plantilles de l'INSS s'han reduït entre el 2009 i el 2025 en un 18%, passant de 12.966 empleats a 10.678

Un atac als treballadors malalts

La campanya patronal sobre la despesa en absentisme prepara un atac al salari dels treballadors malalts, una reducció salarial, de fet. Cal recordar que, entre 1979 i 1994, es va produir una intensa reducció de les cotitzacions empresarials a Seguretat Social per contingències comunes, que van passar del 29,15% del salari al 23,6. Una transferència de 22.000 milions a l'any de salari diferit a benefici empresarial.

El nostre punt de vista és que hi ha una massa creixent de treballadors malalts, que no són atesos per la sanitat pública, romanent mesos en llista d'espera, especialment per trastorns músculs i de salut mental. Demores que, en molts casos, produeixen cronificació de la seva malaltia i el seu sofriment. El govern no pot cedir al xantatge de la Patronal. Atacar aquesta situació no passa per perseguir les persones treballadores, sinó per una inversió en infraestructures i personal en la sanitat pública, començant per un pressupost extraordinari que recuperi les enormes retallades sofertes entre el 2010 i el 2020. Aquests diners existeixen, han de sortir de la despesa militar. Una vegada més, es posa de manifest la incompatibilitat entre augmentar la despesa militar i atendre les necessitats de la població.

Contra el aumento del gasto militar...

10.000 millones más...

Palestina

Ucrania

Cualquier ciudad en el estado español

Todo ese dinero para sanidad, educación, pensiones, vivienda, gasto social...

catp

comité por la alianza de trabajadoras y pueblos

HACIA EL MITIN INTERNACIONAL

Londres, 20 de junio 2026

ENCUENTRO ESTATAL CATP, SÁBADO 18 ABRIL, 12H

Fundación Anselmo Lorenzo (C/Peñuelas 41), Madrid

catp

comité por la alianza de trabajadoras y pueblos

www.posicuarta.org